

סימן שצח

בעניין לבישת בגדים בשבת בראש חודש

דא"צ להחליף את כל הבגדים אלא דסגי באיזה מלבוש חשוב.

ב. והנה יש לדון האם אפשר ללבוש בגדים שבת בר"ח או שצרים ללבוש בגדים חשובים מחול אבל לא בגדים שבת, דבספר יש נוחליין כותב אביו של השל"ה הקדוש בצוואה לבניו, ויש ללבוש בגד אחד שלא מבגדי חול, כייפה להיות ג' מיני בגדים בלבד בגדים חול אחד לשבתות ואחד ליום ואחד לחנוכה ופורים ר"ח וחוה"מ כל אחד ואחד כפי מעלה היום עכ"ל.

ומבוואר מדבריו אין לובשים בגדים שבת בר"ח אלא לובש בגד אחר מחול, המיויחד לר"ח. אמנם בספר מעשה רב [ריש הלכות ר"ח] כתוב ז"ל: בעת תפילה ערבית דר"ח מרבים קצת בגרות והוא לובש כובע שבת לכבוד ר"ח שהוא דאוריתא, ומבוואר שהגר"א סבר שאפשר ללבוש בגדים שבת בר"ח.

ג. ועוד יש לדון האם החלפת הבגדים לכבוד ר"ח هي חיוב או שזה רק עניין ומעלה ובפשתות הוא רק עניין ומעלה ולא מצינו מקור לחיוב. אמנם בכך החיים [סימן תי"ז אות כ"ח] כתוב בשם סדר היום ז"ל: הלובש בגדים מעולים בגדי חשוב כנ"ל. ומשמעות דבריו נמי

א. בתב כף החיים [בסימן תי"ט אות ה'-ו'] ז"ל: כמו שאדם חייב לכבד את המועדים כך חייב לכבד ר"ח שגם בו יש הארת נפש [אוור צדיקים סימן ל"א אות א' מהב"ר אות א'] וע"כ יש לאכול סעודת ר"ח על השולחן ודורך כבוד כמו בשבת ויו"ט ויש להחליף ג"כ הבגדים בר"ח, וכן יש במקומותינו כמה יר"ש שלובשים איזה בגדים לכבוד ר"ח ע"כ.

אוצר החכמה

ומבוואר הכא מהלשון "אייזה בגדים" דאין מחליףין את כל הבגדים אלא רק חלק מהבגדים ובמעשה רב כתוב שהגר"א לבש כובע שבת לכבוד ר"ח, ומבוואר דמספיק להחליף בגד אחד.

בספר יסוד ושורש העבודה [שער הצאן פרק שני] כתוב ז"ל: זאת עלת חודש בחודשו לחדרשו השינויי, לשנות בגדיו בראש חודש, שילבש האדם איזה מלבוש חשוב, וסימנים "חמש חליפות מלאות" [בראשית מ"ה – כ"ב] "חמש"ראשי תיבות חדש מועד שבת יחליף שמלותיו, כן כתוב בספר. ומה שנמצא בתיקונים שאף בראש חודש מקבל אדם נשמה יתרה בודאי ראוי וישראל להלביש בגדי חשוב כנ"ל. ומשמעות דבריו נמי

בר"ח בשכר שלא נתרצו על מעשה העגל, וכן כתוב רשיי [במגילה דף כ"ב ע"ב], וע"פ הדברים הנ"ל אמר מורה הגרח"ק שליט"א שאצל נשים יש עניין שייחליפו בגדייהם לכבוד ר"ח יותר מאשר הגברים ממשום שהיו"ט של ר"ח נתן לנשים.

הרבי אברהם אפשטיין

ויפים مثل חול בר"ח נראה שיש לחוש למנהג וצריך להחזיק בו ע"כ. ומכור דהוי מנהג וצריך לקיים המנהג.

ד. בתבו התוספות במסכת ר"ה [דף ב"ג ע"א ד"ה משומ ביטול מלאכה] ורגילין לומר שהוסיף המקומ יו"ט לנשים

סימן שצט פסול קול בלויים

לר"ש בר רבינו שנפסל ממשום שעבי קליה משמע בפשיות שפסול ודוחק קצת להעמיד שר"ש בר רבינו נתקלקל קולו.

ואפשר הרמב"ם פירש דادرבה היא גופא תשובה רביה לר"ח שכשם שרבי חייא יכול לקנות בישעה ע"פ שאומר ה"א במקום חיית דכוון שאין יכול לומר חיית כראוי א"כ אך הוא המבטא שפתים שלו שאומר חיית ונשמע כה"א ולא דמי למי שיכول לומר חיית ואומר ה"א כמו כן אין הלויים נפסלים מן הדוכן אם אין קולן ערבית שכך הוא הקול שלהם ולא דמי למי שתקלקל קולו. נא"כ מצאתי שגם במשנת אברהם על הספר חסידים (בסימן תכ"ג תכ"ד ס"ק א') הבין כן בדברי הגמרא.

הרבי אבישי דבר

במגילה בדף כ"ד ע"ב אמר ליה רבי חייא לר' שמעון בר רב אלמלי אתה לוי פסול אתה מן הדוכן ממשום דעתך קלך אתה אמר ליה לאבוה אמר ליה זיל אימא ליה כשהאתה מגיע אצל וחכתי לה' לא נמצאת מהרף ומגדף.

הנה הרמב"ם בפ"ג מהל' כל' המקדש ה"ח כתוב אין הלוי נפסל בשנים ולא במומיין אלא בקול כשיתקלקל קולו מרוב הזיקנה יפסל לעובdotו במקדש עכ"ל והנה הא דין הלוי נפסל בשנים ומומיין אלא בקול הוא גمرا ערכוה בחולין דף כ"ד ע"א אך מה דמשמע מלשון הרמב"ם דדווקא שתקלקל קולו מהמת הזיקנה פסול אבל במה שאין קולו ערבית מצד טבעו אינו נפסל צ"ע מנ"ל וביתר קשה שמהגמרה דין שאמר ר"ח